

Oslo
Kommune

Buskerud
fylkeskommune

Akershus
Fylkeskommune

Klimasamarbeidet i Osloregionen

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep,
0030 Oslo

Deres ref	Vår ref	Dato
200501786	Eivind Selvig/Civitas	Oslo 22.02.07

Høringsuttalelse til NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge."

Vi viser til brev fra Miljøverndepartementet 28.11.06 om offentlig høring av NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge.", og avgir med dette vår høringsuttalelse.

Vi ser fram til departementets og Regjeringens oppfølgingen av lavutslippsutvalgets forslag og anbefalinger, samt forslag og kommentarer fra høringsrunden.

Om klimasamarbeidet i Osloregionen

Osloregionen har gjennom flere år arbeidet med å identifisere tiltak og virkemidler for å redusere klimagassutslippene fra denne regionen. I Osloregionen bor ca 25 prosent av Norges befolkning, og en betydelig del av transportarbeid og næringsliv foregår innenfor og gjennom denne regionen.

Klimasamarbeidet i Osloregionen startet opp i 1999 som et svar på Miljøverndepartementets og Statens forurensningstilsyns invitasjon til å utarbeide lokale klima- og energistrategier. Samarbeidet mellom Oslo kommune, Akershus og Buskerud fylkeskommuner er politisk ledet av Oslo kommune, Byråd for miljø- og samferdsel. Det er gjennom disse 7 årene utarbeidet og politisk behandlet og vedtatt en felles strategi og handlingspakke for reduksjon av klimagasser og omlegging av energibruken. Vedtakene knyttet til handlingspakken og den videre oppfølgingen av disse er vedlagt (vedlegg 1).

Hovedmålet er at Osloregionen skal redusere sine klimagassutslipp i overensstemmelse med Kyotoprotokollens mål for Norge uten å øke elektrisitetsbruken utover dagens nivå (dvs. 1997-nivå). Det betyr at Osloregionens utslipp 2010 (2008-2012) ikke skal være høyere enn +1 prosent i forhold til 1990-nivå.

I tillegg ble det satt delmål for sektorene transport (mobile kilder), oppvarming (stasjonær energibruk) og avfallshåndtering. Utslipp fra avfallsdeponier og annen sluttbehandling av

restavfall reduseres med minst 30 prosent i forhold til 1997-nivå (tilsvarende 28 prosent lavere utslipp enn i 1990/91). Utslipp fra mobile kilder skal ikke øke i forhold til 1997-nivå (tilsvarende 21 % høyere utslipp enn i 1990/91). Utslipp fra energibruk til oppvarming reduseres med minst 35 prosent i forhold til 1997-nivå (tilsvarende 25 prosent lavere utslipp enn i 1990/91).

Det langsiktige målet er å halvere det samlede utslippet, dvs. 50 prosent reduksjon, i forhold til dagens nivå, innen 2030.

Klimasamarbeidet har tidligere gitt innspill til lavutslippsutvalget blant annet ved en åpen høring arrangert i Oslo rådhus, innlegg ved miljøvernleder Guttorm Grundt, Oslo kommune, og ved innlegg i Lavutslippsvalgets kommentarstafett ved Stig Hvoslef, Akershus fylkeskommune (vedlegg 2). Vi vil med dette gi utfyllende kommentarer til utvalgets arbeid og sluttrapportering, NOU 2006:18.

Vi håper også at våre innspill vil gi verdifulle momenter til utformingen av Regjeringens forslag til "Sektorvise klimahandlingsplaner", og utformingen av den generelle klimapolitikken framover.

Vi oppfordrer Regjeringen gjennom arbeidet med de sektorvise handlingsplanene til å etablere sektorvise delmål slik det er gjort i Osloregionen. Delmålene i Osloregionen er etablert på bakgrunn av gjennomgang av utslippsutvikling, tilgjengelige tiltak og tiltakskostnader. På denne måten ble delmålene basert på at de mest kostnadseffektive tiltakene innenfor hver sektor blir gjennomført først.

Vi oppfordrer Regjeringen til å vektlegge lokale initiativ og lokalt arbeid med klimagassreduksjoner. Utslippene skjer lokalt og det kreves en kombinasjon av nasjonale og lokale virkemidler for oppnå langsiktige og varige utslippreduksjoner.

Kommentar til NOU 2006:18

Mandatet

Vi er av den oppfatning at utvalget har gjennomført et grundig og godt dokumentert arbeid i henhold til sitt mandat. Det er en rekke interessante muligheter som trekkes opp og konklusjonene gir grunn til optimisme.

Imidlertid mener vi at utvalget fikk et for snevert mandat. Dette medførte at utvalget ikke fikk anledning til å gå inn i en grundig drøfting av virkemidler og analyser av hvordan tiltakene skal settes i verk/gjennomføres. En utvikling som gir en utslippsreduksjon til et nivå som kun er 1/3 av dagens nivå, er et grunnleggende trendbrudd i forhold til de siste 100 årenes kontinuerlige vekst i klimagassutslipp. Hvordan skal dette trendbruddet gjennomføres? Hvordan får man folk flest og industrien til å fase inn de tekniske løsningene som er nødvendig? Hvordan må virkemidler utformes? Hva må til i form av omlegging av skatter og avgifter, tilskudd, krav- og regelverksordninger, informasjon, kunnskap, merking av varer og tjenester, osv., osv.?

Utvalget viser til at teknologien eksisterer eller er relativt enkel å utvikle, og ikke minst den er ikke spesielt kostbar. Det utvalget ikke har fått anledning til, er å sannsynliggjøre hvordan det

ambisiøse trendbruddprosjektet skal gjennomføres. Etter vår oppfatning er dette en stor svakhet for arbeidet, og en særdeles viktig oppfølgingsoppgave nå i etterkant.

Utvalgets framskrivninger og forutsetninger om effektiviseringer

Utvalget forutsetter en generell produktivitetsbedring på ca 1 prosent per år, dvs. at man i perioden fram til 2050 forutsetter at man kan produsere nesten dobbelt så mye med samme innsatsfaktorbruk som nå. Samtidig forutsetter utvalget en vekst i privat og offentlig forbruk med nesten 2 prosent per år i perioden (BNP-vekst). Historiske tall for BNP-veksten er høyere enn dette så man ser for seg en dempet vekst de kommende 40 årene. Samlet sett betyr dette likevel at effektiviseringsgevinsten blir mer enn spist opp av den underliggende veksten i forbruket, og at klimagassutslippene og energibruk vil øke. Utvalgets løsning på denne situasjonen er sterk innfasing av teknologi basert på ikke fossile energibærere samt CO₂-rensing og deponering. Innfasingen av ny teknologi skal skje som del av naturlig utskiftningstakt, og at majoriteten i privat og offentlig sektor til en hver tid velger de beste tekniske løsningene (fra og med i dag?).

De foreslåtte løsninger - tiltakene

Klimasamarbeidet i Osloregionen er tilfreds med at ambisjonene og målsetningene er så vidt ambisiøse som en 2/3 reduksjon fram til 2050. Dette er i tråd med Osloregionens langsiktige målsetning om en 50 prosents reduksjon innen 2030. Det regionale vedtaket understreker Osloregionens vilje til å bidra til en nasjonal og langsiktig bærekraftig utvikling.

Klimasamarbeidet konstaterer at utvalgets forslag til tiltak er i tråd med de løsninger som er identifisert som de viktigste tiltakene gjennom arbeidet med Osloregionens Klima- og energistrategi og som er vedtatt gjennomført i Klima- og energihandlingspakken. Tiltakene i handlingspakke oppsummeres nedenfor.

Transport

- Samordnet areal og transportplanlegging. Et utbyggingsmønster som danner grunnlaget blant annet for en styrking av de kollektive transportløsninger som demper veitrafikkveksten og gir bedre lønnsomhet i fjernvarmeutbygging
- Effektivisering av gods- og varetransport ved samordnede IKT-løsninger
- Øke andelen miljøvennlige kjøretøy (best tilgjengelig teknologi)
- Mobilitetsplanlegging, veiledningstjeneste, for offentlig og private virksomheter
- Bidra til overgang til lav- og nullutslippsteknologier innen transportsektoren (utprøving av ny teknologiske løsninger som hydrogen-brenselcelle-el-motor)
- Innfasing av biodrivstoff (og andre renere drivstoff)
- Forsterket opplæring i øko-kjøring, samt holdningskampanjer
- Hastighetsreduksjoner (gir lavere drivstofforbruk)
- Vurdere nærmere tiltak på skipstrafikken og flytrafikken

Oppvarming/kjøling:

- Tilskudd til mer effektive vedovner
- Tilskudd til ENØK i eksisterende bygningsmasse
- Forsere utbyggingen av fjernvarmenettet og øke tilknytningen
- Konvertere ca 3500 oljekjeler til biokjeler innen 2010 (av ca 27.000 oljekjeler i regionen)

- Utvide ordningen "effektiv oljefyring"
- Skjerpe energirammekravene til nybygg
- Krav om vannbåren varme ved nybygg og totalrehabilitering i alle kommunale og fylkeskommunale bygg større enn 250 m² (1000 m²)
- Krav om energisertifisering ved omsetning av eiendom og etablering av en ordning med energiregnskap for boligselskaper.

Avfallshåndtering:

- Miljøeffektivisering og økt energigjenvinning fra avfallsforbrenning
- Redusere utslipp fra deponier ved å optimalisere driften av uttaksanlegg for deponigass (som består av ca 50 % metan), etablere nye uttaksanlegg, bedre overdekningen av gamle deponier (metanoksiderende overdekning)

Det er i tillegg i Oslo kommune gjort vedtak om økt kildesortering, blant annet av våt-organisk avfall og plast, og økt materialgjenvinning til andre miljøvennlig bruksmåter.

Lavutslippsutvalgets forslag lar seg ikke gjennomføre uten at de lokale myndigheter støtter opp om forslagene. Det er derfor svært positivt at utvalgets anbefalinger inneholder svært mange av de tiltakene som Osloregionen har identifisert som nødvendige for å nå en langsiktig bærekraftig utvikling.

Klimasamarbeidet understreker imidlertid at flere av de nevnte tiltakene krever en kombinasjon av lokale og nasjonale virkemidler for at de skal bli gjennomført på den brede basisen som Utvalget forutsetter for sitt lavutslippssamfunn. Regjeringen må derfor følge opp de lokale initiativer og tilrettelegge med de rette lovhjemler og finansieringsordninger som gjør det mulig å nå de ambisiøse målene om utslippsreduksjoner.

Kostnader og virkemidler

En utslippsreduksjon på mellom 50 og 80 prosent av 1990-nivå er et ambisiøst mål. Utvalget har vist at dette er mulig innenfor kjente teknologiske løsninger, og til akseptable kostnader. Vi er enige i at Lavutslippsutvalgets forslag til løsninger er gjennomførbare, men ser også at Utvalget er svært optimistisk når det gjelder implementering og innfasing. Utvalget har etter vår oppfatning i for liten grad drøftet hvordan implementeringen og innfasingen av ny teknologi skal foregå. Vi savner derfor en gjennomgang og anbefalinger om valg av virkemidler, for eksempel nye finansierings- og støtteordninger, som vil sikre at innfasingen av ny teknologi og omlegging av energibruk skjer.

Utvalget peker på at et mer effektivt samfunn er et mer lønnsomt samfunn.

Osloregionen vil mer en gjerne bidra til at Norge blir et mer lønnsomt lavutslippssamfunn fram mot 2050. En rekke tiltak er avhengig av at lokale aktører er villige til å gjennomføre omleggingen til lavutslippsteknologier og i tillegg endre noe på sine vaner og vante handlingsmønstre. Begge deler krever enn betydelig tilrettelegging fra lokale, regionale og statlige myndigheter.

Mange års erfaring med CO₂-avgiften og andre miljøavgifter indikerer at det ikke vil være tilstrekkelig med kun marginale avgiftsendringer. Det er nødvendig både med "pisk og gulrot" hvis regjeringen ønsker å få til det trendbruddet som Lavutslippsutvalget mener er nødvendig.

Klimasamarbeidet har størst tro på de positive virkemidlene i denne sammenheng. Det må bli enkelt og naturlig for forbrukerne (offentlig og privat virksomhet) å velge de teknologiske løsningene som gir de laveste klimagassutslippene og generelt gir de laveste miljø- og helsebelastningene. På denne bakgrunn vil Klimasamarbeidet oppfordre Regjeringen til å etablere positive virkemidler som for eksempel fjerner investeringsbarrierer, påser at riktig informasjon om produktet er lett tilgjengelig, tilrettelegger slik at de beste valgene kan foretas uten at man er spesielt opptatt av klimaproblemstillingen.

En slik ordning kan være et klimatiltaksfond. I Osloregionens klima- og energihandlingspakke foreslås det å opprette et regionalt orientert klimatiltaksfond finansiert ved å øremerke en liten andel av CO₂-avgiften og el-avgiften som hentes ut i denne regionen. De mangeårige og gode erfaringene med Oslos Enøk-fond viser at et slikt virkemiddel er et viktig bidrag til å rette oppmerksomhet mot en problemstilling og øke takten for gjennomføring av tiltak.

Vårt forslag i klimasammenheng er at det etableres to typer fond. Et nasjonalt fond ved å utvide mandatet og resultatkravet til Enova slik at det omfatter klimagassreduksjoner, og flere regionale fond som tar hensyn til de store regionale variasjonene i næringsstrukturer og spesifikke utfordringer mht. å gjennomføre klimagassreduserende tiltak.

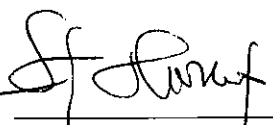
Disse fondene kan etableres i en overgangsperiode inn til lavutslippsteknologier blir standardløsninger til konkurransedyktige markedspriser. Klimasamarbeidet i Osloregionen oppfordrer derfor regjeringen til å opprette slike fond for både offentlige og private aktører som ønsker å velge lavutslippsløsninger til tross for at de per i dag er noe mer kostbare. Vi tror at dette er nødvendig for å få til den omfattende innfasingen av lavutslippsteknologier og det trendbruddet som Utvalget har skissert i sitt scenario.

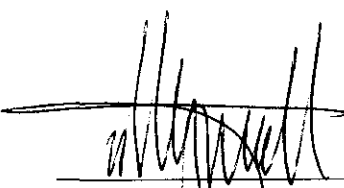
Vi ser fram til Regjeringens videre arbeid med den nasjonale klimapolitikken

Vennlig hilsen

**Klimasamarbeidet i Osloregionen
Administrativ styringsgruppe**

Tom Christensen
Buskerud fylkeskommune

Stig Hvoslef
Akershus fylkeskommune

Guttorm Grundt
Oslo kommune

Vedlegg 1 – Vedtakene

Oslo kommune

Sak 269 Klima- og energistrategi/energihandlingspakke for Osloregionen - Byrådsak 40 av 03.03.2005

Bystyret har behandlet saken i møte 22/06/2005 sak 269

Etter dette er bystyrets vedtak følgende:

1. Bystyret slutter seg til den handlingspakken byrådet legger til grunn for det videre arbeidet med å redusere klimagassutslippene i Oslo.
 2. a. Oslo skal følge opp de målsetninger for reduksjon av klimautslipp som Norge har forpliktet seg til i Kyotoprotokollen.
b. Oslos utslipp av klimagasser skal reduseres med 50% i forhold til 1990-nivå innen 2030.
 3. Følgende tiltak tas inn i handlingspakken:
 - a. Etablering av energiregnskap for boligselskap
 - b. Det skal være vannbåren varme i alle nye bygninger over 250 m². Dette inkluderer også totalrehabiliteringsprosjekter.
 - c. Utvidelse av fjernvarmeleveransene skal baseres på økt bruk av fornybare energikilder
 - d. Forbrenning av avfall skal skje etter føre-var-prinsippet og kun når avfallet ikke har andre mer miljøvennlige bruksmåter
 - e. Skjerpet innsats for energiøkonomisering i kommunale bygg
 - f. Skjerpede energirammekrav for nybygg.
4. Byrådet bes innføre krav om energisertifisering ved omsetning av eiendom, og dersom ikke den nye forskriften trer i kraft 1.1.2006 bes byrådet søke staten om et forsøk.
 5. Det skal innføres kildesortering av våtorganisk avfall og innsamling/materialgjenvinning av plast i Oslo kommune. Byrådet bes fremme en sak om gjennomføringen av dette innen utgangen av 2005.
 6. Byrådet bes legge frem en rullering av bystyremelding 3/2001 Enøk og stasjonær energibruk, herunder en vurdering av hvordan man kan stille krav om høy energieffektivitet i bygninger.
Saken skal inneholde en plan for utfasing av bruk av olje til oppvarming i Oslo, der oljefyring erstattes med økt bruk av energikilder som fjernvarme samt bioenergi og andre fornybare varmesystemer.
 7. Byrådet kan dispensere fra tilknytningsplikten til fjernvarmenettet der utbygger kan bevise svært høy energieffektivitet i bygningen.
 8. Dersom det ikke er mulig å få statlig finansiering til et klimafond, bes byrådet legge frem sak om alternativ finansiering.
 9. Oslo skal ha ambisjon om i løpet av få år å være en ledende europeisk storby når det gjelder bruk av nullutslippsteknologi og lavutslippsteknologi i transportsektoren.
 10. Byrådet bes vurdere etablering av et biobrenselanlegg i Oslo. Byrådet legger fram sak for bystyret.
-

.....

Akershus fylkesting vedtok følgende den 28.04.2005, sak 0024/05:

1. Akershus fylkeskommune legger styringsgruppens forslag til klima- og energihandlingspakke for Osloregionen til grunn for sitt arbeide fram til år 2010.
2. Fylkestinget forutsetter at klimasamarbeidet mellom Oslo kommune og Akershus og Buskerud fylkeskommune fortsetter, og at samarbeidet i første omgang forlenges ut inneværende valgperiode (2007). Akershus fylkeskommune bevilger kr. 150 000 i 2005 til finansiering av arbeidet, forutsatt at Buskerud fylkeskommune og Oslo kommune gjør det samme.
3. I samarbeid med Buskerud fylkeskommune og Oslo kommune utarbeides en klimakonsekvensutredning for Osloregionen samt en statusrapport for handlingspakka innen utløpet av 2007.
4. Akershus skal redusere sine klimagassutslipp i overensstemmelse med Kyoto-protokollens mål for Norge.
5. Målet gjelder også klimagassutslipp fra transport. Fylkeskommunen vil styrke kollektivtilbudet, innfase hydrogen som drivstoff i busser og ferjer og stimulere til bruk av bildeleordninger.
6. Akershus vil benytte virkemidler som for eksempel restriktiv parkeringspolitikk, veiprising og samordnet areal- og transportplanlegging samt overgang til mer miljøvennlig transportteknologi for å redusere privatbilismens andel av den totale transporten vesentlig. Det kan fremmes innsigelse mot kommunale arealplaner når disse er i strid med handlingspakka eller i strid med fylkesdelplan for handelsvirksomhet, service og senterstruktur i Akershus.
7. Det må i større grad tilrettelegges for innfartsparkering, og det må foretas nødvendige miljøtiltak for å redusere støy, støv og luftforurensing langs hovedfartsårene.

.....

Buskerud fylkeskommune. Hovedutvalget for regional utvikling vedtok følgende:

Beh.nr.	S.type	Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
1	Å	PS Hovedutvalget for regionalutvikling	001/05	19.01.05

Klima- og energihandlingspakke for Osloregionen

Viser til tidligere utsendte vedlegg til sak 37/04, behandlet i møte 23.11.2004

Fylkestinget vedtok i sitt møte den 12.6.2002, forslag til Klima- og energistrategi for Osloregionen samt videre oppfølging av dette arbeidet ved utarbeidelse av forslag til en klima- og energihandlingspakke for Osloregionen.

Forlag til Klima- og energihandlingspakke for Osloregionen er ferdig utarbeidet og ble lagt fram for politisk behandling i hovedutvalgets møte den 23.11.2004 og nå 19.01.2005.

Vedtak i Hovedutvalget for regionalutvikling lyder som følger:

1. Buskerud fylkeskommune vil legge styringsgruppens forslag til klimahandlingspakke for Osloregionen til grunn for sitt arbeide fram til år 2010.
2. Buskerud fylkeskommune ønsker at klimasamarbeidet mellom Oslo kommune, Akershus fylkeskommune og Buskerud fylkeskommune fortsetter, og at samarbeidet i første omgang

forlenges ut inneværende valgperiode (2007), og intensjonen er at hver part bevilger kr 150.000 pr år til finansiering av arbeidet.

- 3. Bevilgningen for året 2005 dekkes over hovedutvalget for regionalutvikling sin disposisjonskonto for 2004: 900000-4930-14011*
- 4. Buskerud fylkeskommune gjennomfører tiltak innenfor egen virksomhet.*
- 5. I samarbeid med Akershus fylkeskommune og Oslo kommune utarbeides en klimakonsekvensutredning for Osloregionen samt en statusrapport for handlingspakka innen utløpet av 2007.*

Vedlegg 2

Fra www.lavutslipp.no - Stafetten

Kyoto-målene krever sterk lokal og regional innsats

Av Stig Hvoslef, rådgiver i Akershus fylkeskommune - Regional utvikling - 7. februar 2006, 11:23

Sett i forhold til Kyoto-målet har Norge etter 1997 hatt en alt for svak satsing på utslippsreduksjoner. For å oppfylle målet kreves nå en massiv innsats både sentralt, regionalt og ikke minst lokalt. I et spleiselag mellom alle sektorer i samfunnet, bør opprettelsen av regionale klimatilskotsfond bli et viktig virkemiddel.

Vi er inne i et globalt klimaskifte, og de fleste forskere mener mennesket med sitt forbruk av fossile energibærere gir et vesentlig bidrag til de pågående endringene. Kyoto-protokollen gir Norge i 2008-2012 rett til å slippe ut 1% mer klimagass enn i 1991. Siden protokollen ble underskrevet har utviklingen galoppert i gal retning. Med fortsettelse av dagens trend vil utslippene i Osloregionen i 2010 ligge om lag 25% høyere enn Kyoto-målet. Utviklingen skjer til tross for innføring av CO₂-avgifter og satsingen på energiomlegging gjennom Enova.

Stig Hvoslef

Samtidig er alle klar over at Kyoto-protokollen er et utilstrekkelig virkemiddel for å dempe klimagassutslippene. Regjeringen ønsker følgende en vurdering av langsiktige reduksjoner i størrelsesorden 50-80%. Kyoto-avtalen er dessuten til dels dysfunksjonell. Den bidrar f.eks. til ødeleggelse av gigantiske regnskogsområder (på Borneo), der drivkraften er ønsket om å profitere på et framtidig internasjonalt marked for biodrivstoff. Et slikt marked ventes å bli en realitet som følge av EUs innsats for innføring av 5,7% biodrivstoff innen 2010. Regnskogen erstattes med oljepalmer som egner seg for drivstoffproduksjon. Plantasjene binder langt mindre CO₂ enn regnskog. I tillegg til nettoutsippet av klimagasser, fører dette til enorme lidelser for mennesker og dyr, og til uerstattelige tap av genetiske ressurser.

Norge har signalisert behovet for en klar skjerping av kravene i den nye avtalen som skal avløse Kyoto-protokollen. Det betyr at de norske klimagassutslippene må reduseres betydelig etter at Kyoto-målene er nådd. Vi må med andre ord oppnå en varig endring av vår energibruk.

Endringene i atmosfæren er globale, men hvert utslipp som forsterker drivhuseffekten, er lokalt og må håndteres gjennom lokale reguleringer og tiltak. Det er akutt behov for:

- Et lovverk som gir lokale myndigheter hjemmel for å gjennomføre de nødvendige tiltak;
- Ekspertise som gir lokalforvaltningen gode råd om relevante og effektive tiltak, og som kan bidra til å koordinere innsatsen; og
- Statlige ressurser som kan bidra til å utløse en tilstrekkelig stor regional innsats for å redusere bruken av fossile energibærere.

På alle disse områdene er det i dag et stort forbedringspotensial.

Klimaplan i Osloregionen

Regjeringen oppfordret i sin tid kommuner og fylkeskommuner til å lage lokale/regionale klimahandlingsplaner (men har aldri stilt krav). I Osloregionen har fylkeskommunene i Akershus og Buskerud, og Oslo kommune gått sammen om en klima- og energistrategi og en tiltakspakke for å nå Kyoto-målet i denne regionen. Dette skal skje uten økt el-forbruk, dermed unngår vi de miljøkostnadene import av el ville medføre. Samarbeidet har pågått siden 1999, er godt politisk forankret, og er nå (fra høsten 2005) i gjennomføringsfasen.

Osloregionen med sine 1,2 mill innbyggere bidro i 2003 for utslipp av ca 5,25 mill tonn CO₂-ekvivalenter, hvorav transportsektoren stod for ca 3,1 mill tonn, oppvarming for ca 1,25 mill tonn, avfallssektoren for ca 0,4 mill tonn og landbrukssektoren for ca 0,5 mill tonn. De siste framskrivningene viser et totalutslipp på mer enn 6,3 mill tonn CO₂-ekvivalenter i 2012. De planlagte tiltakene rettet mot stasjonære kilder, avfalls- og transportsektoren vil bidra med en utslippsreduksjon på hhv. 10%, 6% og 12%. Dette vil til sammen redusere utslippene med mer enn 1,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter sett i forhold til forventet utslipp i 2010 uten nye tiltak.

Regionale tiltak

De mest virkningsfulle tiltakene i handlingspakken vil for stasjonær energi være forsert fjernvarmeutbygging (hvor Osloregionen har spesielt gode forutsetninger), ønsk og konvertering til biokjeler/vannbåren varme i eksisterende bygg, og strengere energirammer for nybygg, bl.a. tilknytningsplikt til fjernvarme i konsesjonsområdene. Potensialet er stort: Nye beregninger viser f.eks. at konverteringspotensialet for næringsbygg på Østlandet fram til 2016 er på hele 9,5 TWh. Samlet er det beregnet at pakken vil gi utslippsreduksjoner knyttet til oppvarming på nesten 600.000 tonn CO₂-ekvivalenter årlig.

For transportsektoren vektlegges arbeidet med samordnet areal- og transportplanlegging hvor økt kollektivbruk og tilrettelegging for innfartsparkering står

sentralt, dessuten økokjøring og mobilitetsplanlegging, vridning til mindre kjøretøyer, effektivisering av godstransport, stimulans til miljøvennlig teknologitvilling, og innfasing av biodrivstoff. Effekten av disse tiltakene antas å gi en utslippsreduksjon på minimum 700.000 tonn CO₂-ekvivalenter årlig.

Aktuelle avfallstiltak vil være økt uttak av deponigass og begrensning av lekkasjer, dessuten bedre kildesortering, økt forbrenningskapasitet og bedre håndtering av våtorganisk avfall. Dette handler om bedre ressursutnyttelse. Også her er det et stort potensial. I 2000 utgjorde f.eks. metanutslipp fra deponiene 780.000 tonn CO₂-ekvivalenter, og økt forbrenningskapasitet og andre tiltak antas å kunne gi en CO₂-gevinst på noe under 300.000 tonn årlig.

Nødvendige virkemidler og finansiering

Klimatiltaksfond. Får å få gjennomført de nødvendige tiltakene må vi engasjere alle deler av samfunnet i et stort spleiselag. Fra staten trenger vi bidrag til et klimatiltaksfond for Osloregionen. Dette må være innrettet mot alle deler av samfunnet, og må gi incentiver til å utløse investeringer i privat og offentlig virksomhet, og i husholdninger. En modell som benytter regionale fond som verktøy, bør:

- Primært være rettet mot klimatiltak, og ikke kun mot energibruk (jf Enova);
- Ha en regional innretning, ettersom de ulike regionene har ulike utfordringer;
- Ha en regional forankring, slik at fondene styres av dem som vet hvor skoen trykker; og
- Rettes mot hele samfunnet (ikke bare mot større prosjekter slik Enova gjør i dag).

Dersom Enova skulle administrere slike regionale klimatiltaksfond, ville det kreve omfattende endringer av Enovas innretning, organisering og rammer. Dagens Enova er ikke et hensiktsmessig verktøy for å nå våre mål.

De årlige investeringene vil måtte bli store. Ifølge Norsk Fjernvarme vil f.eks. en forsert utbygging av infrastruktur for fjernvarme ha et årlig nasjonalt investeringsbehov på rundt 800 mill kroner. Med en firedel av befolkningen, kan de årlige merkostnadene grovt anslås til 2-400 mill kroner i Osloregionen. På samme måte kan den årlige kostnaden for Enøk og energiomlegging i offentlige bygg anslås til minimum 250 mill kroner (av et nasjonalt investeringsbehov på ca 1 mrd kroner).

Det regionale klimatiltaksfondet skal gi incentiver slik at aktørene i privat og offentlig sektor kommer over "investeringsterskelen". Investeringsvilligheten er ulik for forskjellige sektorer. Erfaringer viser at private husholdninger f.eks. ofte har større investeringsvilje enn offentlig og privat virksomhet. *For Osloregionen har vi vurdert behovet for incentivmidler til 200-300 mill kroner årlig.*

Legale virkemidler. I dag har kommunene få muligheter til å styre bruken av energi til oppvarming. Dette er en hemsko for lokal klimainnsats i Osloregionen. Alt for mange byggefelt får energisløsende el-oppvarming som eneste alternativ. Dette er også et nasjonalt problem: I dag har 50% av nybygde boliger utehukkende el-oppvarming; tilsvarende tall for næringsbygg er 25%. Den pågående revisjonen av plan- og bygningsloven gir muligheter for å rette på dette. KRD har for tiden teknisk forskrift til revisjon. Her bør kommunene hjemles rett til å pålegge utbygger bruk av miljøvennlige alternativer.

Vannbåren varme er en forutsetning for alle miljøvennlige alternativer til el. Derfor må den nye forskriften inneholde krav om fleksible varmesystemer. Dessuten bør den styrke tilknytningsplikten til fjernvarme.

NVE har nylig i forskrifts form satt ned nettleien på uprioritert el som kan kuttes uten forutgående varsel. Denne ordningen slår beina under alle alternativer til kombinasjonen olje/el, og fører nå til økende investeringer i nye oljekjeler som automatisk kan koples inn når el-kjelen mister strøm. På denne måten initierer staten en ny barriere for utbygging av fjernvarme og CO₂-nøytral oppvarming, og samtidig sementeres bruken av et uønsket oppvarmingssystem for lang tid. Dette er et greit eksempel på gal bruk av statlige virkemidler. Et annet er dagens unntak av CO₂-avgift for gass til oppvarming. *Dette kan bli et av de største hindre for utbygging av CO₂-frie og CO₂-nøytrale oppvarmingssystemer på Østlandet.*

Tilgjengelig ekspertise. For å gjennomføre koordinerte tiltak, vil det ofte være behov for å styrke den lokale ekspertisen. Det er derfor viktig at staten avsetter ressurser til å bygge opp slik ekspertise. I mange tilfeller vil den mest effektive bruken av slike ressurser være som fellesressurser i regionråd og fylkeskommuner. Det er gledelig at regjeringen nå har satt i gang en prosess som trekker i denne retningen.

Denne artikkelen kan bli funnet på http://www.lavutslipp.no/article_558.shtml